

YAPAY ZEKÂ ÇAĞINDA HUKUK

İSTANBUL BAROSU
BİLİŞİM HUKUKU KOMİSYONU
YAPAY ZEKÂ ÇALIŞMA GRUBU

TEMMUZ 2025

BAŞLARKEN

Yapay zekâ teknolojileri, insanların hayatını kolaylaştırma, ekonomik büyümeyi destekleme, sağlık, refah, güvenlik ve mahremiyet konularındaki zorluklarla mücadele etme gibi pek çok hususta büyük bir potansiyele sahiptir. Bununla birlikte, yıkıcı birtakım teknolojiler gibi, yapay zekâ da bazı riskler taşıyabilir ve emek, güvenlik, mahremiyet, etik ve beceriler gibi çeşitli alanlarda karmaşık toplumsal zorluklara neden olabilir. Bu açıdan toplum üzerindeki tüm etkilerini içerir şekilde yapay zekâya kapsamlı ve bütünsel bir yaklaşım çok önemlidir.

İstanbul Barosu Bilişim Hukuku Komisyonu Yapay Zekâ Çalışma Grubu olarak gelişen yapay zekâ teknolojisinin toplumda, hukuk sisteminde ve mesleğimizde yarattığı etkiler konusunda harekete geçmenin bir gereklilik olduğunu düşünüyoruz. Buradan hareketle, diğer çalışmalarımız ve 2020 yılından bu yana her ay yayımladığımız bültenler ile gelişen teknolojilerin hukuki bakış açısıyla ele alınmasına yardımcı olmayı ve bu konuda farkındalığı arttırmayı hedefliyoruz. Çalışmalarımıza İstanbul Barosu internet sitesinden ulaşabilirsiniz.

BU SAYIDA

- 03 KVKK'nın Yapay Zekâya Genel Bakış Başlıklı Bülteni Yayımlandı
- 06 Yapay Zekâ ve Veri Güvenliği
- 09 Teksas Sorumlu Yapay Zekâ Yönetişimi Yasası
- 12 Dijital On Yıl Durumu 2025 Raporu Yayımlandı
- 14 Avrupa Birliği Adalet Divanı'nda Başsavcı, Google Temyizine İlişkin Görüşünü Sundu
- 17 Yapay Zekâ Becerilerinin Avrupa İş Gücünün Geleceğini Şekillendirmedeki Rolü Hakkındaki Görüş Yayımlandı
- 20 Bu Ay Neler Yaptık?

KVKK'NIN YAPAY ZEKÂYA GENEL BAKIŞ BAŞLIKLİ BÜLTENİ YAYIMLANDI

Av. Eren Karaca

Yapay zekâ (“YZ”) teknolojileri, dijital dönüşüm sürecinin temel bileşenlerinden biri haline gelmiş olup eğitim, sağlık, kamu hizmetleri ve sanayi gibi pek çok alanda dönüşüm potansiyeli taşımaktadır. Ancak bu gelişim, yalnızca teknik değil, hukuki, etik ve toplumsal boyutlarıyla da ele alınmalıdır. Kişisel Verileri Koruma Kurumu’nun (“KVKK”) 2025 yılı Mart-Mayıs dönemine ait “YZ’ye Genel Bakış” başlıklı bülteni (“Bülten”), bu çok yönlü çerçeveyi anlaşılır biçimde ortaya koymakta olup, YZ’nin birey hakları üzerindeki etkilerini ve veri koruma alanındaki düzenleme ihtiyaçlarını kapsamlı şekilde değerlendirmektedir.

Bülten’in girişinde, YZ’nin toplumsal etkilerine ilişkin Kurum Başkanı Prof. Dr. Faruk Bilir’in değerlendirmelerine yer verilmiştir. Bu kapsamda, Bilir, YZ’nin yalnızca verimliliği artırmakla kalmayıp mahremiyet, toplumsal güven ve demokratik süreçler üzerinde doğrudan etkiler yarattığını, otomatik karar sistemlerinin temel haklara müdahale edebileceğini belirterek insan merkezli, şeffaf ve denetlenebilir sistemlerin önemine vurgu yapmaktadır.

Benzer şekilde, Prof. Dr. E. Eylem Aksoy Retornaz da köşe yazısında algoritmik karar süreçlerinin hukuki risklerine, ayrımcılık ihtimaline ve şeffaflıktan uzak “kara kutu” (*black box*) niteliğinin bireylerin hak arama yollarını daraltarak demokratik denetimi zayıflattığına dikkat çekmiş; bu nedenle şeffaflığın teknik olduğu kadar hukuki ve etik açıdan da temel bir gereklilik olduğunu ifade etmiştir.

Bülten’in devamında, YZ sistemlerinin öğrenme süreçlerinin büyük ölçüde kişisel verilere dayandığı ve kişisel veri niteliği taşıyabilecek çıktılar üretebildiği belirtilmektedir. Türkiye’de 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu, her ne kadar YZ’ye özgü düzenlemeler içermese de veri işleme faaliyetlerine hukuki zemin sağlamakta; açık rıza, aydınlatma yükümlülüğü, veri güvenliği ve itiraz hakkı gibi hükümlerle bireylerin haklarını korumayı amaçlamaktadır.

Ancak Bülten’de vurgulandığı üzere, teknolojik gelişmeler karşısında bireyin özerkliğini ve veri güvenliğini sürdürülebilir biçimde koruyabilmek için YZ’ye özgü düzenlemelere duyulan ihtiyaç giderek artmaktadır.

Bülten’de T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi tarafından hazırlanan Ulusal YZ Stratejisi 2024–2025 Eylem Planı’na da (“**Plan**”) yer verilmiştir. Plan’da; YZ uzmanı yetiştirilmesinden veri yönetişimine, uluslararası iş birliklerinden Türkçe büyük dil modellerinin geliştirilmesine kadar birçok stratejik öncelik belirlenmiştir. Kurumlar arası veri paylaşımı ve “Merkezi Kamu Veri Alanı” hedefleri ise kamu ekosisteminde ve girişimcilik ortamında YZ uygulamalarını destekleyecek altyapıyı oluşturmayı amaçlamaktadır.

KVKK’nin YZ konusundaki çalışmaları da bülten kapsamında ayrıntılı olarak sunulmuştur. Kurum, 2021’de yayımladığı “YZ Alanında Kişisel Verilerin Korunmasına Dair Tavsiyeler” ile tasarım aşamasından itibaren mahremiyetin gözetilmesini önermekte; insan müdahalesi, veri minimizasyonu ve ayrımcılık riskine dikkat çekmektedir. Ayrıca 21 akademisyenin katkısıyla hazırlanan “YZ Teknolojilerine Akademik Bakış” kitabında YZ’nin hukuki, teknik, etik ve sektörel boyutları ele alınmıştır. Bu çalışmalar, KVKK’nin yalnızca düzenleyici değil, aynı zamanda bilinçlendirme ve akademik iş birliğini teşvik eden bir aktör olduğunu göstermektedir.

Bülten’de ayrıca üretken YZ’ye dair genel değerlendirmelere de yer verilmiştir. Özellikle metin, görüntü, ses ve yazılım üretimi gibi alanlarda sağladığı kolaylıklar anlatılmakta, ancak bu sistemlerin kişisel verilerle teması durumunda ortaya çıkabilecek güvenlik açıklarına dikkat çekilmektedir. Kullanıcıların kişisel bilgi paylaşımında temkinli olmaları, anonimleştirme tekniklerini kullanmaları ve sistemlerin veri işleme politikalarını dikkatle incelemeleri gerektiği vurgulanmıştır.

Avrupa Birliği’nin yakın zamanda kabul ettiği Yapay Zekâ Yasası (*EU AI Act*) (“**YZ Yasası**”) da Bülten’de kapsamlı biçimde incelenmiştir. Risk temelli yaklaşımı benimseyen YZ Yasası; kabul edilemez, yüksek ve düşük riskli sistemler şeklinde sınıflama yapmakta, özellikle yüksek riskli sistemler için veri yönetişimi, şeffaflık ve açıklanabilirlik yükümlülükleri öngörmektedir. Ayrıca AB’de kullanılmak üzere sistem geliştiren üçüncü ülke sağlayıcılarını da kapsayan düzenleme, Türkiye’deki veri sorumluları ve geliştiriciler açısından gelecekteki uyum süreçleri bakımından önem taşımaktadır.

Sonuç itibarıyla, KVKK tarafından yayımlanan Bülten, YZ teknolojilerinin hukuki, etik ve toplumsal etkilerini bütünsel bir yaklaşımla değerlendiren, teknik kavramlardan politika belgelerine, rehberlikten akademik katkıya kadar uzanan çok yönlü bir bilgi kaynağıdır. Gerek bireyler gerekse kurumsal aktörler açısından bu yayın, dijital çağın karmaşık dinamikleriyle başa çıkmak için önemli bir yol haritası sunmaktadır.

Detaylı bilgi için:

https://www.oecd.org/en/publications/introducing-the-oecd-ai-capability-indicators_be745f04-en/full-report/component-4.html

Ulusal Güvenlik Ajansı Yapay Zekâ Güvenlik Merkezi (*NASA AI Security Center*), Siber Güvenlik ve Altyapı Güvenliği Ajansı (*CISA*), Federal Soruşturma Bürosu (*FBI*), Avustralya Siber Güvenlik Merkezi (*ACSC*), Yeni Zelanda Ulusal Siber Güvenlik Merkezi (*NCSC-NZ*) ve Birleşik Krallık Ulusal Siber Güvenlik Merkezi (*NCSC-UK*) tarafından işbirliği halinde hazırlanan bu Siber Güvenlik Bilgi Notu ("**Bilgi Notu**"), yapay zekâ ("**YZ**") sistemlerinin yaşam döngüsü boyunca veri güvenliğini sağlamak ve olası riskleri azaltmak için temel bir rehber sunmaktadır.

YZ ve makine öğrenimi sistemlerinde veri güvenliği, sistemlerin doğruluğu ve bütünlüğü için kritik öneme sahiptir. YZ sonuçlarının doğruluğunu ve bütünlüğünü sağlamada veri güvenliği hayati bir rol oynamaktadır. Veri bütünlüğü sorunlarından kaynaklanan riskler, YZ geliştirme ve dağıtımının çeşitli aşamalarında ortaya çıkmaktadır.

Bilgi Notu'nun temel amaçları, YZ sistemlerinin geliştirilmesi; test edilmesi ve dağıtımında veri güvenliğiyle ilgili potansiyel riskler hakkında farkındalığı artırmak; YZ yaşam döngüsünün çeşitli aşamalarında YZ verilerinin güvenliğini sağlamak için rehberlik ve uygulamalar sunmak; veri güvenliği önlemleri ve risk azaltma stratejileri benimseyerek YZ sistemlerinde veri güvenliği için güçlü bir temel oluşturmaktır.

YZ Sistemi Yaşam Döngüsü Boyunca Veri Güvenliğini Sağlamak

YZ sisteminin yaşam döngüsü aşamaları: **1) Planlama ve Tasarım; 2) Veri Toplama ve İşleme; 3) Model Oluşturma ve Kullanma; 4) Doğrulama ve Onaylama; 5) Dağıtım ve Kullanım; 6) İşletme ve İzleme**

Bu süreç boyunca veri güvenliğini sağlamak, bilgi bütünlüğünü ve sistem güvenilirliğini sürdürmek için çok önemlidir. YZ tabanlı sistemler için veri güvenliğini sağlamaya yönelik bazı en iyi uygulamalar şunlardır:

- **Güvenilir Veri Kaynakları ve Köken Takibi:** Verilerin nereden geldiğini bilmek ve güvenilir kaynaklardan alındığından emin olmak.
- **Veri Bütünlüğünün Doğrulanması ve Korunması:** Depolama ve aktarım sırasında verilerin değişmediğinden emin olmak.
- **Dijital İmzalar:** Güvenilir veri revizyonlarını doğrulamak için dijital imzalar kullanmak.
- **Veri Sınıflandırması ve Erişim Kontrolleri:** Verileri hassasiyetine göre sınıflandırmak ve yalnızca yetkili kişilerin erişimini sağlamak.
- **Verilerin Şifrelenmesi:** Verileri hem depolama hem de aktarım sırasında şifrelemek.
- **Güvenli Veri Depolama:** Verileri güvenli ortamlarda saklamak.
- **Gizliliği Koruyan Teknikler:** Özellikle hassas verilerle çalışırken gizliliği koruyan yöntemler kullanmak.
- **Güvenli Veri Silme:** Kullanım ömrünü tamamlayan verileri güvenli bir şekilde silmek.
- **Sürekli Veri Güvenliği Risk Değerlendirmeleri:** Ortaya çıkan tehditlere karşı düzenli olarak risk değerlendirmeleri yapmak.

Veri Tedarik Zinciri Riskleri

YZ sistemlerinin güvenliği, eğitim verilerinin kapsamlı bir şekilde doğrulanmasına ve yanlış materyalin sisteme sızmasını tespit etmeye ve önlemek için proaktif önlemlere bağlıdır. Bu bağlamda veri tüketicileri için bazı genel riskler; küratörlü, toplanan ve webde taranan veri kümelerine ilişkin tehditler ortaya çıkmaktadır. Bu riskler, üçüncü taraflarca toplanan ve derlenen büyük ölçekli verilerden ve ayrıca sonrasında yeterince korunmayan verilerden kaynaklanmaktadır. Veri kümelerinin doğrulanması, güvenli depolama, sertifikasyon süreçleri gibi yöntemlerle bu riskler önlenilecektir.

Kötü Niyetli Olarak Değiştirilmiş Veriler

Kötü niyetli olarak değiştirilmiş veriler, YZ sistemlerinin doğruluğu ve bütünlüğü için ciddi anlamda bir tehdit teşkil etmektedir. Verilerin kasıtlı olarak manipüle edilmesi, yanlış sonuçlara, hatalı kararlara ve tehlikeye atılmış güvenliğe yol açmaktadır. Düşmanca makine öğrenimi tehditleri, kötü veri ifadeleri, istatistiksel önyargılar ve yanlış bilgiler yoluyla veri dezenformasyonu, YZ odaklı sonuçların genel güvenliğini riske atmaktadır. Bu risklerin olumsuz sonuçlarını azaltmak, anormallik tespiti, verilerin anonimleştirilmesi ve eğitim verilerinin düzenli denetimi gibi metotların kullanımı ile sağlanmaktadır.

Veri Kayması

Veri kayması, operasyonel bir YZ sistemine giren girdi verilerinin temel istatistiksel özelliklerindeki değişiklikleri ifade etmektedir. Zamanla, girdi verileri, modeli eğitmek için başlangıçta kullanılan verilerden önemli ölçüde farklı hale gelmektedir. Veri kayması, genellikle model performansında düşük seviyede bozulmalarla başlar ve eğer kontrol edilmezse bu söz konusu bozulmalar, YZ sistemi doğruluğunda ve bütünlüğünde giderek düzeltilmesi daha zor hale gelen önemli azalmalar meydana getirmektedir. Bu riskin azaltılması için veri yönetimi, veri kalitesi testi ve girdilerin/çıktıların sürekli izlenmesi gibi önlemler söz konusu olmaktadır.

Sonuç

Veri güvenliği, YZ sistemlerini geliştirirken ve işletirken zamanla daha fazla önem kazanmaktadır. Çeşitli sektörlerdeki kuruluşlar YZ tabanlı sonuçlara giderek daha fazla güvendikçe, doğruluk, güvenilirlik ve bütünlüğü korumak için veri güvenliği zamanla çok daha kritik hale gelmektedir. Bu Bilgi Notu'nda sunulan uygulamalar, YZ'de en yüksek veri güvenliği standartlarını teşvik etmekte, YZ odaklı sonuçların doğruluğunu ve bütünlüğünü sağlamaya yardımcı olmaktadır.

Bahsi geçen uygulamaları ve risk azaltma metodlarını benimseyen kuruluşlar, YZ sistemlerini olası risklere karşı güçlendirmektedir ve YZ sistemlerinin geliştirilmesinde ve işletilmesinde kullanılan kritik verileri güvence altına almaktadır.

Detaylı bilgi için:

<https://www.cyber.gov.au/resources-business-and-government/governance-and-user-education/artificial-intelligence/ai-data-security>

Teksas Sorumlu Yapay Zekâ Yönetişimi Yasası (*Texas Responsible Artificial Intelligence Governance Act*) (“Yasa”), Teksas eyaletinde 1 Ocak 2026 tarihinde yürürlüğe girmek üzere kabul edilmiştir.

Yasa, yapay zekâ (“YZ”) sistemlerinin kullanımının düzenlenmesine ilişkindir. Bu çerçevede, Yasa’nın temel amaçları; **(a)** YZ sistemlerinin sorumlu bir biçimde geliştirilmesini ve kullanılmasını desteklemek ve teşvik etmek, **(b)** bireyleri ve birey gruplarını, YZ ile ilişkili olarak bilinen ve henüz bilinmeyen fakat makul şekilde öngörülebilir risklere karşı korumak, **(c)** YZ sistemlerinin geliştirilmesi, kullanıma sunulması veya kullanımı sırasında bu risklere ilişkin şeffaflık sağlamak, **(d)** devlet kurumlarının YZ sistemlerini kullanmasına dair makul bir bilgilendirme sağlamaktır.

Kapsam; **(a)** Teksas eyaletinde iş yapan, tanıtım veya reklam faaliyetinde bulunan ya da Teksas sakinlerinin kullandığı ürün veya hizmet üreten kişiler ile **(b)** Teksas’ta YZ sisteminin geliştirilmesi, dağıtımı veya kullanıma sunulması faaliyetinde bulunan kişileri kapsamaktadır.

Yasa kapsamında “tüketici”, yalnızca bireysel veya evsel bağlamda hareket eden, Teksas’ta ikamet eden gerçek kişiyi ifade eder. Ticari veya iş bağlamında hareket eden bireyleri kapsamaz.

Yasa’ya göre, bir YZ sisteminin, temel amacı veya işlevi değerlendirilirken sisteme ilişkin pazarlama materyalleri ve sistemin kullanım koşulları dikkate alınacaktır. Yasa’da yasaklanan YZ sistemi kullanımları özetle şu şekildedir:

- 1) İnsan davranışının zarar veya suç teşvik edecek şekilde manipüle edilmesi, 2) Bilinçli karar verme sürecini aşmak amacıyla insan davranışının manipülasyonu, 3) Kamu kurumlarının, bireyleri veya grupları; sosyal davranışları ya da bilinen, çıkarıma dayalı veya öngörülen kişisel ya da karakter özelliklerine göre, belirli bir zaman dilimi boyunca değerlendirmesi veya sınıflandırması,

4) (a) Bireylerin biyometrik tanımlayıcılarının kullanılması, (b) Belirli bir kişiyi açıkça tanımlamak amacıyla internette ya da diğer herkese açık kaynaklardan hedefli veya hedefsiz şekilde görseller ya da diğer medya içeriklerinin toplanması, 5) (a) Kasten siyasi görüş temelli ayrımcılığa yol açma, örgütlenme özgürlüğünün ya da inanç ve görüşleri serbestçe ifade etme hakkının kasten ihlal edilmesi (b) Etkileşimli bir bilgisayar hizmetinin (an interactive computer service), bir YZ sistemi aracılığıyla kullanıcıyı siyasi ifadelerine dayanarak engellemesi, görünürlüğünü azaltması veya içeriğini değiştirmesi, 6) Korunan bir gruba karşı hukuka aykırı ayrımcılık yapma kastı 7) Belirli müstehcen videolar, görseller ve çocuk pornografisi.

Teksas Bilgi Kaynakları Bakanlığı'na (*Texas Department of Information Resources*) ("**Bakanlık**") idari olarak bağlı olan Teksas YZ Konseyi'nin (*Texas AI Council*) ("**Konsey**") görevleri yalnızca değerlendirme yapmakla sınırlıdır. Konsey, Teksas yasama organına örneğin; YZ sistemlerinin Teksas yasalarına uyumu, YZ kullanımının etik etkileri, YZ sistemleri ile ilgili veri gizliliği ve güvenlik kaygıları, YZ kullanımına bağlı potansiyel sorumluluk veya hukuki riskler konularında raporlar sunabilir.

Yasa'nın uygulanmasından Teksas Başsavcısı sorumludur. Başsavcı, resmî internet sitesinde, tüketicilerin şikâyetlerini çevrim içi olarak iletebileceği bir şikâyet mekanizması yayınlamakla yükümlüdür. Şikâyet alındığında, hukukî bir soruşturma talebi çıkarılabilir. İlgili taraftan madde 551.104'de belirtilen açıklamalardan herhangi birini isteyebilir. Örneğin; YZ sisteminin girdi olarak işlediği veri kategorilerini ve ürettiği çıktılarının genel bir tanımını içeren yüksek düzeyde bir açıklama. Başsavcı, yazılı olarak ve dava açılmadan en az 60 gün önce, geliştiriciye, dağıtıcıya veya YZ sistemini kullanıma sunana, Yasa'nın hangi spesifik maddelerinin ihlal edildiğine dair iddiasını bildirmek zorundadır.

Başsavcı, geliştirici veya YZ sistemini kullanıma sunana karşı şu koşulların sağlanması halinde dava açamaz. 1) Belirtilen 60 günlük süre içinde tespit edilen ihlal düzeltilmiş olmalı, 2) Geliştirici veya kullanıma sunan Başsavcıya yazılı olarak aşağıdaki beyanları sunmalı: (a) İddia edilen ihlalin giderildiğine dair yazılı beyan, (b) Teknik olarak mümkünse ve tüketicinin iletişim bilgileri geliştirici, kullanıma sunan ve Başsavcıya sağlanmışsa, tüketiciye ve Konsey'e ihlalin giderildiğinin bildirildiği yazılı beyanı,

(c) İhlalin nasıl giderildiğine ilişkin destekleyici belgeler, (d) Gelecekte benzer ihlallerin önüne geçmek amacıyla, gerekirse iç politika değişikliklerinin yapıldığı beyanı. Başsavcı, Yasa'nın ihlal edilmesini önlemek veya durdurmak amacıyla, Teksas adına dava açabilir ve ihtiyati tedbir talep edebilir, idari para cezası uygulayıp, tahsil edebilir. Bir devlet kurumu, kendi lisans verdiği, kayıtlı tuttuğu veya sertifika verdiği kişinin, Yasa'yı ihlal etmesi durumunda (a) lisansını, kaydını, sertifikasını veya faaliyet yürütme iznini askıya alabilir, denetim altına alabilir, iptal edebilir, (b) en fazla 100.000 ABD Doları tutarında para cezası uygulayabilir.

Bir tüketici, sağlık, refah, güvenlik veya temel hakları üzerinde olumsuz etkisi olan bir YZ sistemi tarafından verilen bir karara itiraz edebilir ve karar alma sürecinde YZ sisteminin rolüne ve alınan kararın temel unsurlarına ilişkin YZ sistemini kullanıma sunan kişiden (“*deployer*”) açık ve anlaşılır açıklamalar alma hakkı vardır.

Bakanlık, Konsey ile koordineli olarak, Teksas'ta yenilikçi YZ sistemlerinin geliştirilmesini, test edilmesini ve devreye alınmasını kolaylaştırmak amacıyla YZ Düzenleyici Sandbox Programı'nı (*AI Regulatory Sandbox Program*) yönetir.

Sandbox Programı, (1) sağlık, finans, eğitim ve kamu hizmetleri gibi çeşitli sektörlerde YZ'nin güvenli ve yenilikçi kullanımını teşvik etmek; (2) tüketici koruması, gizlilik ve kamu güvenliği ihtiyaçları arasında denge sağlayarak YZ sistemlerinin sorumlu biçimde devreye alınmasını teşvik etmek; (3) YZ geliştiricilerine, belirli düzenleyici gerekliliklerden geçici muafiyetle sistemlerini test etmeleri için açık ve net rehberlik sağlamak amaçlarıyla tasarlanmıştır.

Detaylı bilgi için:

<https://capitol.texas.gov/tlodocs/89R/billtext/pdf/HB00149I.pdf>

DİJİTAL ON YIL DURUMU 2025 RAPORU YAYIMLANDI

Av. Altan ALTAŞ

Avrupa Birliği Komisyonu (“Komisyon”), **Dijital On Yıl Politika Programı 2030** ile Avrupa Birliği’nin (“AB”) dijital dönüşümüne ilişkin çerçeveyi belirlemektedir. Bu bağlamda, Komisyon her yıl dijital on yılın durumu hakkında bir durum değerlendirmesi mahiyetinde rapor yayımlamaktadır. Dijital On Yılın Durumu Raporlarının fonksiyonu, 2030 hedef ve amaçlarına yönelik kaydedilen ilerlemeyi ölçmek ve durumu açıklamaktır. Raporlarda, hedef ve amaçlara ulaşmak konusunda başarılar ve eksiklikler tespit edilmekte, AB ülkelerine somut, uygulanabilir öneriler sunulmaktadır.

Komisyon’un Dijital On Yıl Durum Raporu 2025 (*State of the Digital Decade 2025 Report*) başlıklı raporu (“Rapor”) yayımlanmış olup güncel jeopolitik paradigma, üretken yapay zekânın (“YZ”) yükselişi ve bunun rekabetçilik ile enerji üretimi üzerindeki etkisi gibi bazı kilit konuları ve handikapları incelemektedir.

Rapor’da, YZ teknolojisinin küresel çapta bir devrim olduğuna, sağlık, çevre, sanayi, ulaşım gibi birçok alanı derinden etkilediğine ve dönüştürdüğüne, özellikle Amerika Birleşik Devletleri ve Asya’da otonom araç filolarının yaygınlaştığına dikkat çekilmekte, YZ’nin gücünün etkili politika ve demokratik yönetimle nasıl kullanılabileceğinin toplumsal ilerlemeyi teşvik etmek, kapsayıcı bir büyüme sağlamak ve kamu yararını gözetmek bağlamında büyük önem taşıyan temel bir konu olduğu tespit edilmektedir.

Rapor’da, temel 5G kapsama alanı ve uç düğümlerinin (*edge nodes*) dağıtımı teknolojisi gibi alanlarda ilerlemeler kaydedilmiş olsa da yarı iletkenler, bulut teknolojisi, veri altyapısı ile siber güvenlik gibi teknolojilerde mevcut stratejik bağımlılığın sürdüğü, YZ gibi teknolojilerde ilerlemenin çok yavaş kaldığı, bu durumun da AB’nin ekonomik güvenliğini ve teknolojik egemenliğini tehdit ettiği belirtilmektedir.

Ayrıca, çocuklar gibi savunmasız grupların hızla gelişen teknolojinin getirdiği riskler karşısında korunması konusunda da hedeflerden oldukça uzak olduğu tespit edilmekte, giderek daha karmaşık şekilde insanların ve toplumların teknolojik süreçlere dâhil edilmesi gerekliliğinin önemle vurgulandığı görülmektedir.

Rapor, Üye Devletlerin 2023 yılında kabul ettikleri güncellenmiş ulusal dijital on yıl stratejik yol haritalarını da değerlendirmekte, dijital dönüşüm ve teknolojik egemenlik için yeniden harekete geçilmesi çağrısında bulunmaktadır.

Son olarak Rapor, AB ülkeleri çabalarını artırmış ve ulusal dijital on yıl yol haritalarına 288,6 milyar Euro değerinde önlemler dâhil etmiş olsalar da Rapor AB'nin teknolojik kapasitesini artırmak, daha iyi bir altyapı ve hızlı bir dijital gelişim sağlamak için kamu ve özel sektörün müdahalesi ile yatırımların daha fazla olması gerektiğinin altını çizmektedir.

Detaylı bilgi için:

<https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/state-digital-decade-2025-report>

AVRUPA BİRLİĞİ ADALET DİVANI'NDA BAŞSAVCI, GOOGLE TEMYİZİNE İLİŞKİN GÖRÜŞÜNÜ SUNDU

Av. Nursena ÇETİNGÜL

Avrupa Birliği Adalet Divanı (*Court of Justice of the European Union*) (“ABAD”), Avrupa Birliği’nin (“AB”) en yüksek hukuki merciidir. 18 Temmuz 2018 tarihinde AB Komisyonu (“Komisyon”), Google’a rekabet hukukuyla ilgili kuralları ihlal ettiği gerekçesiyle yaklaşık 4,343 milyar Euro para cezası vermiştir. Bu ceza, AB’de bir rekabet otoritesi tarafından verilen en büyük para cezasıdır. Açılan davada Google, hâkim durumu kötüye kullanmakla suçlanmıştır.

Üreticilerin, Google’ın uygulama mağazası Play Store lisansı alabilmek için ancak Google’ın genel arama uygulaması Google Search ve Google’ın Chrome tarayıcısını önceden yüklemeleri gerekmektedir. Buna göre, tek bir zorunlu hizmete erişim, başka hizmetlerin birlikte verilmesine bağlanmaktadır. Play Store ve Google Search lisansı alınabilmesi için, Google tarafından izin verilmeyen Android işletim sistemi yüklü herhangi bir cihazın satılmamasının taahhüt edilmesi gerekmektedir.

Google, telefon üreticileri ve şebeke operatörlerine reklam gelirinden pay aktarımını, mutabık kalınan cihaz portföyünde Google dışındaki herhangi bir genel arama hizmetinin önceden yüklenmemesi şartına bağlamıştır.

Komisyon’a göre Google, getirdiği tüm bu kısıtlamalarla, mobil internetin hızla önem kazandığı bir dönemde genel arama hizmetlerindeki hâkim konumunu ve buna bağlı olarak arama reklamlarından elde ettiği gelirini koruma ve güçlendirme amacını taşımıştır. Komisyon, ortak hedefleri ve bir araya geldiklerinde yarattıkları etki nedeniyle bu kısıtlamaları “tek ve sürekli bir ihlal” olarak değerlendirmiştir.

Google, bu karara Avrupa Birliği Genel Mahkemesi (*General Court of the European Union*) (“**ABGM**”) nezdinde itiraz etmiş ve sınırlı bir başarı sağlamıştır. ABGM, 14 Eylül 2022 tarihli kararında yalnızca gelir paylaşımı planına ilişkin kısmı iptal etmiş ve para cezasını 4,124 milyar Euro olarak yeniden belirlemiştir. Google, bu kararın ardından ABAD’a temyiz başvurusunda bulunmuştur.

Davaya ilişkin başsavcı Juliane Kokott, 19 Haziran 2025 tarihinde Google’ın temyiz başvurusunun reddedilmesi ve ABGM’nin kararının onanması yönünde değerlendirme sunmuştur. Bu görüş, dijital piyasalarda hâkim durumun kötüye kullanılması tartışmalarında ve özellikle mobil ekosistemlerde uygulanan rekabet hukuku yaptırımlarında emsal teşkil edebilecek niteliktedir.

Başsavcı Kokott’a göre:

- ABGM tarafından olayların ve delillerin değerlendirilmesine prensip olarak ABAD önünde itiraz edilemez.
- Google tarafından öne sürülen hukuki argümanlar etkisizdir.
- ABGM, kullanıcıların rakip uygulamalar yerine Google Search ve Chrome’u kullanma kararının "mevcut durum" tarafından ayrımcı bir şekilde etkilendiğini tespit etmekle yetinme hakkına sahiptir.

- Kullanıcı davranışlarındaki “mevcut durum yanlılığı” (*status quo bias*), önceden yüklenmiş uygulamaların tercih edilmesinde belirleyici bir faktördür ve bu durum rakip uygulamalar tarafından dengelenemez.
- Google’ın Android ekosisteminde hâkim konumu ve ağ etkileri, “eşit derecede etkin” bir rakibin gerçekçi bir şekilde rekabet etmesini imkânsız kılmaktadır.

Başsavcı ayrıca, gelir paylaşımı ile ilgili kısmın iptal edilmiş olmasının, Komisyon’un “tek ve sürekli ihlal” değerlendirmesini ortadan kaldırmadığını vurgulamıştır. Google’ın stratejisinin, mobil internetin gelişimini öngörerek kendi iş modelini, özellikle arama reklamlarından elde edilen gelirleri korumaya yönelik bir bütünlük taşıdığı belirtilmiştir.

Başsavcı Kokott’un görüşleri bağlayıcı olmamakla birlikte, ABAD hâkimleri için önemli bir yol gösterici niteliği taşımaktadır. Nihai karar ilerleyen tarihlerde açıklanacaktır. Ancak bu görüş, mobil cihaz ekosistemlerinde hâkim durumun nasıl yorumlandığına dair önemli bir işaret vermektedir.

Google'un temyiz başvurusunun reddedilmesi durumunda, 4,124 milyar Euro tutarındaki ceza kesinleşecek ve dijital piyasalarda uygulanan rekabet hukuku yaptırımlarına yönelik daha katı bir yaklaşımın önünü açabilecektir.

Detaylı bilgi için:

<https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2025-06/cp250072en.pdf>

YAPAY ZEKÂ BECERİLERİNİN AVRUPA İŞ GÜCÜNÜN GELECEĞİNİ ŞEKİLLENDİRMEDEKİ ROLÜ HAKKINDAKİ GÖRÜŞ YAYIMLANDI

Av. Necati Alp ÇELEBİ

Teknolojik ilerlemelerin hızlandığı ve yapay zekâ (“YZ”) teknolojilerinin giderek daha merkezi bir konuma yerleştiği günümüzde, Avrupa iş gücünün geleceği, bu dönüşüm sürecine nasıl adapte olacağıyla doğrudan ilişkilidir. Bu bağlamda, YZ becerilerinin yaygınlaştırılması ve toplum genelinde benimsenmesi, yalnızca ekonomik büyüme ve rekabet gücünü artırmakla kalmayacak, aynı zamanda toplumsal eşitsizliklerin azaltılmasında da önemli bir role sahip olacaktır.

Avrupa İş gücünde Dijital ve Yapay Zekâ Becerileri Eksikliği

Avrupa Birliği (“AB”), nüfusunun neredeyse yarısının temel dijital becerilere sahip olmadığını ve YZ teknolojilerine ilişkin bilgi eksikliğinin yaygın olduğunu ortaya koyan araştırmalardan yola çıkarak, bu beceri açığının giderilmesini öncelikli bir mesele olarak ele almaktadır.

Bu durum, AB'nin küresel rekabet gücünü koruma ve bölgesel ekonomik eşitsizlikleri azaltma hedefleri için ciddi bir tehdit oluşturmaktadır.

Avrupa'nın Stratejik Politikaları ve Girişimleri

AB, iş gücünün dijital dönüşüme uyum sağlaması ve YZ teknolojilerinin faydalarından eşit şekilde yararlanabilmesi için çeşitli stratejik girişimleri hayata geçirmektedir. Bu kapsamda, Beceri İttifakı (Union of Skills Communication) ve YZ Kıtası Eylem Planı (AI Continent Action Plan), bireylerin yaşam boyu öğrenme yoluyla yeni beceriler kazanmasını ve işgücü piyasasının YZ odaklı bir geleceğe hazırlanmasını hedeflemektedir.

Bu politikaların temel odak noktaları şunlardır:

- **Yaşam Boyu Öğrenme ve Beceri Gelişimi:** Dijital ve YZ becerilerinin kazandırılması için bireylerin sürekli eğitime erişiminin artırılması.
- **Çeşitlilik ve Kapsayıcılık:** YZ iş gücünde toplumsal cinsiyet eşitliği ve farklı sosyo-ekonomik gruplar için fırsat eşitliği sağlanması.
- **Dijital Altyapının Güçlendirilmesi:** Teknolojik erişimin artırılması ve dijital hizmetlerin tüm vatandaşlar için erişilebilir hale getirilmesi.
- **Etik ve İnsan Odaklı Yaklaşım:** YZ teknolojilerinin geliştirilmesinde şeffaflık, hesap verebilirlik ve etik ilkelerin ön planda tutulması.

Adalet, Etik ve Avrupa Değerleri

AB'nin YZ politikaları, yalnızca ekonomik büyümeyi değil, aynı zamanda toplumsal refahı artırmayı hedefleyen insan odaklı bir yaklaşımla şekillendirilmektedir. Bu süreçte, YZ'nin olası risklerinin en aza indirgenmesi ve faydalarının geniş kitlelere ulaştırılması için şeffaflık, etik gelişim ve hesap verebilirlik ilkeleri hayati öneme sahiptir.

AB, bu hedeflere ulaşmak için şu önceliklere odaklanmaktadır:

- **Şeffaf ve Hesap Verebilir Yönetişim Mekanizmaları:** YZ sistemlerinin güvenilirliğini ve toplumsal kabulünü artırmak.
- **Toplum ve İşgücü İçin Adil Bir Geçiş:** Otomasyonun iş gücü üzerindeki etkilerini dengelemek ve bu süreçte dezavantajlı grupları desteklemek.
- **Kültürel ve Bölgesel Farklılıklara Uyum:** YZ politikalarını, Avrupa'nın farklı bölgelerindeki ihtiyaç ve dinamiklere uygun şekilde uygulamak.

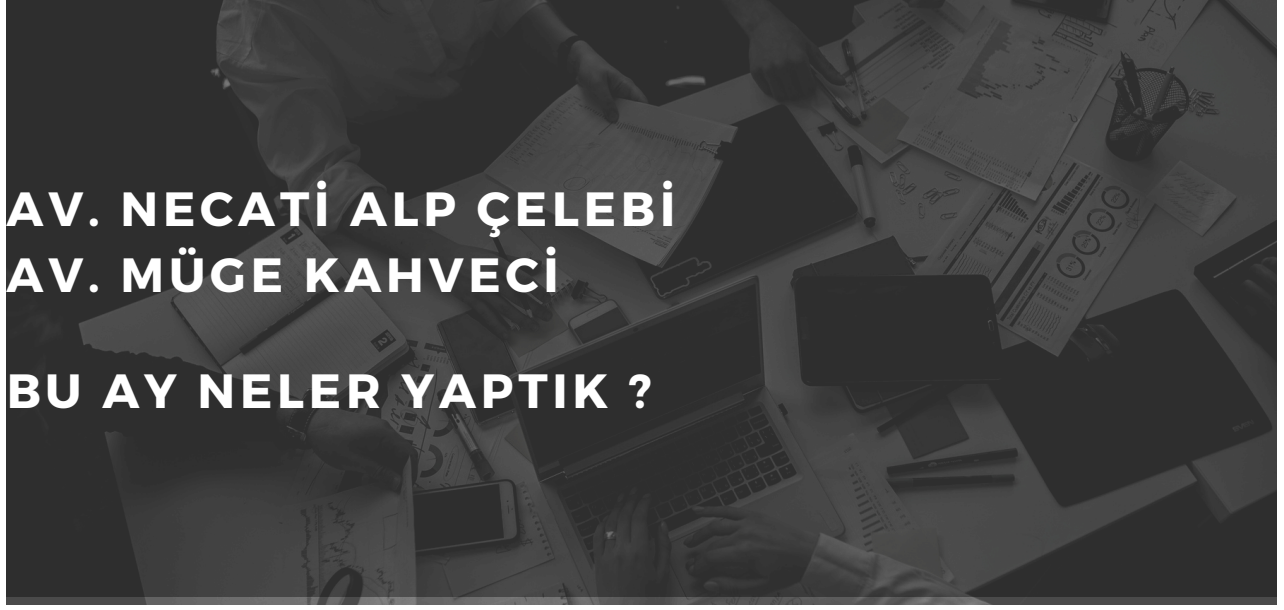
Sonuç ve Öneriler

Avrupa'nın YZ çağında küresel liderliğini sürdürebilmesi, bireylerin ve iş gücünün bu teknolojilere adaptasyonuna bağlıdır. AB'nin dijital altyapıyı güçlendirmek, eğitim ve yaşam boyu öğrenmeyi teşvik etmek ve etik YZ uygulamalarını yaygınlaştırmak için yaptığı yatırımlar, yalnızca ekonomik büyümeyi desteklemekle kalmayacak, aynı zamanda daha kapsayıcı ve sürdürülebilir bir toplumsal yapı oluşturulmasına katkı sağlayacaktır.

Bu bağlamda, YZ becerileri ve iş gücü dönüşümü arasındaki etkileşimlerin daha derinlemesine incelenmesi ve bu süreçte ortaya çıkabilecek sosyal ve ekonomik etkilerin önceden öngörülmesi, AB'nin sürdürülebilir bir YZ stratejisi geliştirmesi için kritik öneme sahiptir.

Detaylı bilgi için:

[https://www.europarl.europa.eu/thinktank/de/document/EPRS_BRI\(2025\)765806](https://www.europarl.europa.eu/thinktank/de/document/EPRS_BRI(2025)765806)

4 TEMMUZ 2025

İstanbul Barosu, Bilişim Hukuku Komisyonu, Yapay Zekâ Çalışma Grubumuz tarafından hazırlanan “AB Rekabet Hukuku ve AB Yapay Zekâ Yasası Çerçevesinde Yüksek Riskli Yapay Zekâ” başlıklı blog yazısı İstanbul Barosu internet sitesinde yayımlandı.

[Blog yazısına erişim için:](#)

<https://www.istanbulbarosu.org.tr/files/komisyonlar/yzcg/sabyzy2025.pdf>

22 TEMMUZ 2025

İstanbul Barosu, Bilişim Hukuku Komisyonu, Yapay Zekâ Çalışma Grubumuz tarafından hazırlanan Yapay Zekâ Çağında Hukuk Bültenimizin Haziran 2025 sayısı İstanbul Barosu internet sitesinde yayımlandı.

[Bültene erişim için:](#)

<https://www.istanbulbarosu.org.tr/files/komisyonlar/yzcg/2025haziranbulten.pdf>

4 TEMMUZ 2025

İstanbul Barosu, Bilişim Hukuku Komisyonu, Yapay Zekâ Çalışma Grubumuz tarafından hazırlanan “AI Applications and Risks in the Workplace” başlıklı infografik çalışması İstanbul Barosu internet sitesinde yayımlandı.

[İnfografik çalışmaya erişim için:](#)

https://www.istanbulbarosu.org.tr/files/komisyonlar/yzcg/yzcg_2025aaaritw.pdf

BİLİŞİM
HUKUKU
KOMİSYONU

YAPAY ZEKÂ
ÇALIŞMA
GRUBU

**HAZIRLAYAN BÜLTEN
EKİBİ**

Av. Necati Alp ÇELEBİ
Av. Müge KAHVECİ
Av. Pınar SARUHAN
Av. Berke Celil AKTAŞ